

БОЛА **ОНГИДАГИ**
ЁТ БИТИКЛАР

Дунёларга татир қувончи

Уйдан чиққан қиз...

Она вужудида шаклланган иқтидор

БУ МУҚАДДАС ВАТАНДА АЗИЗДИР ИНСОН!

Долзарб мавзу

ТЎЙ-МАЪРАКА
ИХЧАМ БЎЛСА...

Тўй-томоша ҳар бир оила ҳаётидаги энг унутилмас воқеалардан биридир. Қувончли лаҳзаларимизни дўсту қадрдонлар, жигаргўшаларимиз билан баҳам кўргимиз келади. Бунинг учун неча ўн йиллар давомида жиддий тайёгарлик кўрамиз. Таъбир жоиз бўлса, дунёнинг неча ўнлаб миллат ва элат халқлари ҳам ҳавас, ҳам ҳасад қилар даражада бой ва мазмундор бўлган урф-одатларимиз, удумларимиз борки, булар билан ҳар қанча мақтансак арзийди. Лекин...

Минг афсуски, кейинги йилларда тўй-маъракаларни ўтказишда дабдабозлик, сохта обрў орттириш, халқона ибора билан айтганда, тўқликка шўхлик қилиш авжига чиқа бошлаганига кўпчилигимиз гувоҳмиз. Албатта, бу борада мамлакатимиз миқёсида қатор хайрли ишлар ҳам амалга оширила бошлагани айни муддао бўлди.

Шу маънода Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 28 октябрдаги "Тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимлар, мархумлар хотирасига бағишланган тадбирлар ўтказилишини тартибга солиш тўғрисида"ги фармони, таъкидлаш керакки, юртдошларимиз томонидан мамнуният билан эътироф этилган эди. Бироқ, сўнгги пайтларда яна дабдабозлик ва исрофгарчилик ҳолатлари кузатила бошланди. Бирники мингга, мингники туманга деганларидек, бу каби тўй-ҳашам, маросим ва турли оилавий тадбирларнинг меъёрдан ошиб кетаётганлиги ҳеч биримизни бефарқ қолдирмайди. Шу муносабат билан жорий йилнинг 18 апрелида халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг "Тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маъракалар ва маросимлар, мархумлар хотирасига бағишланган тадбирлар ўтказилишини тартибга солиш тўғрисида"ги қарори қабул қилинди.

3

«МАТБУОТ
ТАРҚАТУВЧИ»

АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ —
доимий ҳамкоримиз!

Президентимиз ташаббус билан жорий йилнинг "Мустақкам оила йили" деб номланиши бевосита ва бивосита кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик ва оилавий тадбиркорликни янада ривожлантиришга шубҳасиз хизмат қилади десак янгиланмаймиз. Чунки, ҳар қандай мамлакатда мулкдорлар қатламнинг мавжуд бўлиши иқтисодий ривожланишнинг таъминлашга улус қўшади. Улар, энг аввало ўз мулкнинг қўлайтиришга, олали ва яқинлари фаровонлигини оширишга интилиб яшайди. Бу эса давлатнинг ҳам ижтимоий, ҳам иқтисодий барқарорлигини мустақкамлаб, янги иш ўринлари ташкил этиш орқали аҳолини фойдалан меҳнатга жалб қилиш имкониятларини кенгайтиради. Моддий ва маънавий жиҳатдан тўла таъминланган оила эса мустақкам бўлади.

ИМКОНИЯТ ВА ИМТИЁЗ

Шу йилнинг 26 апрелида "Оилавий тадбиркорлик тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қабул қилиниши билан оилавий тадбиркорлик субъектларини ташкилий-ҳуқуқий асоси яратилиб, бу борадаги ислохотларни янги босқичга олиб чиқди, дейиш мумкин. Қонуннинг 3-моддасида, оилавий тадбиркорлик оила аъзолари томонидан тавakkал қилиб ва ўз мулкий жавобгарлиги остида даромад (фойда) олиш мақсадида амалга ошириладиган ташаббускорлик фаолияти бўлиб, ўз иштирокчиларининг ихтиёрийлигига асосланиши белгиланган. Оилавий корхона иштирокчилар томонидан товарлар ишлаб чиқариш (ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш) ва реализация қилишни амалга ошириш учун ихтиёрий асосда, уларнинг улушли ёки биргаликдаги мулкни да бўлган умумий мол-мулк (шунингдек, улардан ҳар бирининг мол-мулк) негизда ташкил этиладиган кичик тадбиркорлик субъектидир.

Қонуннинг 5-моддасига кўра, оила бошлиғи, унинг хотини, болалари ва набиралари, ота-онаси, меҳнатга қобилиятли ёшга тўлган бошқа қариндошлари оила корхонасининг иштирокчилари бўлиши мумкин. Фақат улар бир вақтнинг ўзида бир нечта оилавий корхона иштирокчиси бўла олмайди. Шунингдек, давлат органларининг мансабдор шахслари ҳамда қонун ҳужжатларида тадбиркорлик фаолияти билан шугулланиши тақиқланган бошқа

шахслар ҳам оилавий корхона иштирокчилари бўлиши мумкин эмас.

Оилавий корхона ишчи-ходимларни ёллаши мумкин. Аммо корхона иштирокчилари ва унинг ёлланма ходимларининг умумий сони кичик тадбиркорлик субъектлари ходимларининг қонун ҳужжатларида белгиланган ўртача йиллик сонидан кўп бўлмаслиги керак. Эътиборлиси, оилавий корхона иштирокчиларининг энг кам сони икки кишидан оз бўлмайди. Демак, оилавий корхона иштирокчиларининг шахсий меҳнати асосида амалга ошириш шартлари улар ўртасидаги келишувга кўра белгиланиши ҳамда ходимлар учун меҳнат ҳақи, мукофотлар ҳамда компенсацияларнинг шакллари ва миқдорини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ягона солиқ тўловини тўловчиси ҳисобланади. Оилавий корхонанинг фойдаси солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўланганидан кейин унинг иштирокчилари тасарруфига ўтади ҳамда унга солиқ солинмайди.

Оилавий корхона меҳнат ҳақи фондидан ижтимоий фондларга қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда мажбурий тўловлар тўлайди. Оилавий корхона ўзи ишлаб чиқарган халқ бадийи ҳунармандчилиги ва амалий санъати буюмларини реализация қилишдан олинган тушум бўйича ягона солиқ тўловини тўлашдан

Жараён

қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда озод қилинади. Бундай буюмларнинг рўйхати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

Булардан ташқари, оилавий корхонага кичик тадбиркорлик субъектлари учун қонун ҳужжатларида назарда тутилган имтиёзлар, преференциялар ва кафолатлар татбиқ этилади. Шунингдек, оилавий корхона турар жойдан бир вақтнинг ўзида унда истиқомат қилган ҳолда товарлар ишлаб чиқариш (ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш) учун фойдаланган тақдирда, коммунал инфратузилма хизматлари, хусусан, электр энергияси, сув таъминоти, канализация, газ таъминоти ва иссиқлик таъминоти ҳақини тўлаш аҳоли учун белгиланган тарифлар ва шартлар асосида амалга оширади.

Эътиборли томони шундаки, оилавий корхонанинг молия-ҳўжалик фаолиятини режалли текширишлар кўпи билан тўрт йилда бир марта амалга оширилади. Янги ташкил этилган оилавий корхонанинг молия-ҳўжалик фаолияти у давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан дастлабки уч йил мобайнида режалли текширувлардан ўтказилмайди, бундан бюджет маблағларидан ва марказлаштирилган маблағлардан ҳамда ресурслардан мақсадли фойдаланиш билан боғлиқ текширишлар мустасно.

Таъкидлаш жоизки, оилавий тадбиркорлик соҳасидаги муносабатлар Ўзбекистон Республикасининг "Оилавий тадбиркорлик тўғрисида"ги Қонуни билан бир қаторда Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 29 июлдаги "Оилавий тадбиркорликни ҳамда ҳунармандчилик фаолиятини ривожлантириш ва кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори билан тасдиқланган "Оилавий тадбиркорликни ҳамда ҳунармандчилик фаолиятини амалга ошириш тартиби тўғрисида"ги Низом асосида тартибга солинади.

Баҳром ШАМСУТДИНОВ,
Тошкент шаҳар давлат солиқ бошқармаси бўлим бошлиғи.

Бандлик дастури амалда

БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ШАРТИ

Ўзбекистонда мустақиллик йилларида индустриал тараққиётнинг жадаллашуви билан жойларда касб-ҳунар коллежлари очилиб, бу даргоҳларда бозор иқтисоди талабларидан келиб чиққан ҳолда янги мутахассисликлар тайёрлана бошлади. Мамлакатни муваффақиятли ва барқарор ривожлантиришнинг устувор йўналиши сифатида аҳоли бандлигини таъминлаш ва янги иш ўринларини ташкил қилиш муаммосини ҳал этиш энг муҳим шартлардан бири ҳисобланади. Ҳеч кимга сир эмаски, мамлакатимиз аҳолисининг 50% дан ортитини ёшлар ташкил этади. Бу эса ўз навбатида ўсиб келаётган ёшларни малакали кадр этиб шакллантириш ва уларни иш билан таъминлаш имкониятларини яратилиши талаб этади. Мамлакатимизда 1990 йилдан 2010 йилга қадар иш билан банд бўлган аҳоли сони 3,7 миллион нафарга ошди ва 2010 йилнинг охирида 11,6 миллион кишини ташкил этди. Бандлигини таъминлашга қаратилган ҳудудий дастурларнинг амалга оширилиши, сўнгги 5 йилнинг ўзида иқтисодийнинг барча тармоқларида 3,8 миллионга янги иш ўрни яратилди. Бандликка қўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази маълумотларига кўра, республикамизнинг Тошкент вилоятида 3 млн.га яқин аҳоли истиқомат қилади. Вилоятда 16 та шаҳар ва 18 та шаҳарча мавжуд бўлиб, шундан меҳнат бозорига кириб келганлар сони вилоят бўйича 87335 кишини ташкил этади. Бундан Ангрен шаҳри 5116 та, Олмалик

шаҳри 5008 та, Чирчиқ шаҳри 5024 та, шунингдек, Оҳангарон тумани 5496, Зангиота тумани 8658 ва Янгийўл туманида 7737 тадан иборат. Вилоятда касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейларни битирувчилар сони 49144 тани, жазони ихро этиш муассасалари ва ҳарбий хизматни адо этиб қайтганлар сони 2627 тани, ташки меҳнат миграциясидан қайтганлар 3518 тани, мустақил иш қидираётганлар 32046 тани ташкил этмоқда. Вилоятда жорий йилда 86500 та янги иш жойи ташкил этиш кўзда тутилмоқда.

Маълумки, бандлик дунёда энг оғир муаммолардан бири ҳисобланади. Ишсизлик кўрсаткичи ривожланган мамлакатларда, масалан, Буюк Британияда 8,7%, АҚШ ва Францияда 9-10%, Германия, Испанияда 20% ни ташкил этади. Шу маънода республикамизда бандлик муаммосини ҳал этиш энг асосий вазифалардан ҳисобланади. Шу мақсадда жойларда меҳнат ярмаркалари ташкил этилмоқда. Меҳнат биржалари фаолият юритиб, кадрларни ишга жойлаштириш, касбга йўналтириш билан шугулланмоқдалар. Аҳоли бандлигини таъминлаш, янги иш ўринларини ташкил қилиш муаммосини ҳал этиш мамлакатимиз муваффақиятли ва барқарор ривожланишининг энг муҳим шартидир.

Н. ЮНУСОВА,
И. ЮСУПОВА,
Тошкент Банк коллежи ўқитувчилари.

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

ДОРИ-ДАРМОН: ЮТУҚЛАР КЎП...

Бугун исталган дорихонадан ҳар қандай дори-дармонни топиш мумкин. Бир пайтлар қанча овора бўлиб юрардик. Бу ҳам мустақиллик шарофати туфайли-да. Фақат уларнинг нарх-навоиси билан боғлиқ тафовутларга ечим топилачи яши бўларди...

Бу — оддий бир газетхон билдирган мулоҳаза ҳолос. Аслида-чи? Ҳўш, бу соҳада кейинги йилларда олиб борилаётган исчилик ислохотлар таҳлили қай даражада? Маҳаллий шароитда тайёрланаётган дори-дармонлар сифати ва кафолати билан жаҳон андозаларига қандай жавоб берапти? Кадрлар ҳамда хизмат кўрсатиш маданияти билан боғлиқ ўзгаришлар кўнгилдагидекми?

Бу каби саволларга куни кеча Ўзбекистон Миллий матбуот марказида Соғлиқни сақлаш вазирлиги мутахассислари ва "Дори-дармон" акциядорлик компанияси вакиллари ва юртимизда фаолият юритаётган қатор хусусий корхоналар мутахассислари, журналистлар иштирокида ташкил этилган матбуот анжуманида апрофлиха жавоблар изланди. Энг муҳими, бундан 15-20 йил аввал республикамизда бор-йўғи 2 та фармацевтика корхонаси фаолият кўрсатган бўлса, бугунги кунда 120 дан ортиқ дори ишлаб чиқарувчи корхоналар соҳа ривожига ўз улушини қўшиб келаётир. Шунингдек, соҳада соғлом рақобат муҳити шаклланиши боис, мингдан зиёд турдаги янги препаратлар истеъмолга чиқарилаётган бўлса, 130 номдаги дори воситалари экспорт қилинмоқда. Эътиборли томони, нафақат шаҳар ва туман марказлари, балки мамлакатимизнинг энг чекка ҳудудлари аҳолисини ҳам керакли дори-дармонлар билан таъминлашга жиддий эътибор қаратишмоқда.

Анжуманда бу соҳадаги айрим камчилик-нуқсонлар ҳамда маҳаллий бозорга сифатсиз ва қалбаки препаратлар кириб келишининг олдини олиш бўйича қўрилаётган чора-тадбирлар ҳусусида журналистларни қизиқтирган саволларга соҳа мутахассислари жавоб қайтаришди.

Ўз муҳбиримиз.

ОН-ЛАЙН МУЛОҚОТДА ТЎЙЛАР МАВЗУСИ

"Қамолот" ЁИҲ Марказий Кенгашида Тошкент ислом университети билан ҳамкорликда "Тўйларда ортика дабдабаозлик ва исрофгарчиликнинг олдини олиш" мавзусидаги он-лайн мулоқот ўзига хос баҳс-мунозараларга бой бўлди. Мулоқот қатнашчиларининг жонли ҳамда он-лайн тарзда ўртага ташлаган саволларига исломшунос олим, шайх Абдулазиз Мансур, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси раиси ўринбосари Дилфуза Ҳасанова, Ўзбекистон халқ артисти Азиза Бегматовалар батафсил жавоб беришди. Эътиборли жиҳати, ушбу тадбир давомида "Ўзбекона тўй" ва "заъмонвий тўй" тушунчаларига ойдинлик киритилиб, ҳавойи озулар ва шухратпарастликнинг моддий ва маънавий зарарлари ҳусусида тўхталиб ўтилди.

Тошкент ислом университетининг "Зиё" студияси томонидан тайёрланган ролик муаммонинг салбий оқибатларини очиб беришга қўмаклашиб, иштирокчиларни мулоҳазага чорлади. Тўй ва маросимларимиз миллатнинг ориқли нуктасига айланиб қолмаслиги учун барчамиз масъул эканлигимизни яна бир қарра едимизга солди.

Бекзод САМАНДАРОВ.

ИНСТИТУТДА УЧРАШУВ

"Экосан" халқаро жамоат фонди, Ўзбекистон Республикаси Табиати муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги "Маънавият ва маърифат" маркази ҳамкорликда Тошкент Молия институтинида экологик муаммолар ҳамда ёшлар ўртасида чекишга қарши кураш мавзусида учрашув уюштирилди.

Табиати муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси Наримон Умаров яқинда дунё миқёсида кенг ишонланган Бутунжаҳон атроф-муҳити муҳофаза қилиш куни ва БМТ Тараққиёт дастури билан ҳамкорликда "Яшил иқтисодиёт: сиз ҳам ҳамкорсизиз?" экофағаллиги доирасида ташкил этилган тадбирларда қўтарилган глобал муаммолар ҳусусида батафсил сўз юритди.

Мирҳарим МИРСОВУРОВ,
"Экосан" бўлим бошлиғи.

(Давоми. Боши 1-бетда)

Мазкур қарорга кўра, "Махалла" хайрия жамоат фонди, "Нуроний" жамғармаси, Маънавият тарғибот маркази ҳамда Хотин-қизлар кўмитасининг бошқа нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари билан биргаликда тўй-ҳашам, маросим ва оилавий тадбирларни мувофиқлаштирувчи жамоатчилик кенгашларини тузиш таклифи маъқулланди.

Эндилиқда ушбу кенгашларга бу каби тадбирларни ўтказишда жамоатчилик назоратини ўрнатиш ҳамда тўй ва маросим эгалари билан ихчам, исрофгарчиликсиз ва белгиланган талаблар асосида ўтказиш юзасидан тушунтириш ишларини олиб бориш вазифаси юкланди.

Бугун биз халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг ушбу қароридан ўз аксини топган жиддий масалаларнинг айрим жиҳатлари ҳусусида тўхталамиз.

НИКОҲ ТҶИИ: ҚАНДАЙ ЎЗГАРИШЛАР БОР?

Ҳаммамиз ҳам ушбу тантанани жуда эсда қоларли, файзли, ҳатто дабдабали қилиб ўтказишни истаймиз. Истақ ўз йўлига, аммо ортиқча дабдаба тақаббурликка олиб келса-чи? Қарорда айнан шу каби ортиқча, эскирган урф-одатларни тартибга солиш борасида ҳам бир қатор жўяли тавсиялар берилган. Улардан айримларига эътибор қаратайлик:

Бундан кейин "Унаштириш маросими" келин хонадонидан ҳар иккала тарафдан 2-3 нафардан жами 4-6 киши иштирокида бўлиб ўтиши белгиланган.

Унда халқимиз урф-одатига кўра нон(патир) ушатилиб, ёшлар унаштирилади. Тўй кунини белгиланади. Мазкур маросимга кўёв тарафидан таом, ширинлик ва нон олиб келинади, булар 2-4 тоғорадан ошмаслиги керак. **Кичик ва катта фотиҳа тўйи ўрнига битта унаштириш маросимини чопроқ дарада ўтказиш етарли.**

Маълумки, келин тараф юртга ош беради. Мазкур қарорга биноан ош вақти иш кунлари эрталаб соат 7.00 дан 9.00 гача ва кундузи соат 12.00 дан 14.00 гача. Ошда ҳар иккала тарафнинг энг яқин кишилари иштирок этади.

Яна бир эътиборли жиҳати, гуррос-гуррос бўлиб, келин тарафга отланувчи йигитлардан иборат **"кўёв навкар" тадбири ҳам ўтказилмайди.** Кўёв ўзининг битта жўраси билан келиннинг уйига бориб, ФХДЭ томонидан берилган маълумотнома асосида шаърий никоҳ ўқитилади. Шу кунини келин-кўёв, келин янча ва кўёвжўра шаҳарнинг диққатга сазовор жойларига бориб эсдалик учун суратга тушишлари мумкин.

Никоҳ баъзи ҳам энг нозик мавзулардан бири ҳисобланади. Аксарий йигитлар баъзини зўр тўйхонада, машхур хофизу хонандалар иштирокида ниҳоятда дабдаба билан ўтказишни истайди. Аммо бугунги кунда бундай тушунчалар ҳам эскирди. Негаки, биз икки ёшнинг бахт кечасида ўтирамиз, ҳа

бўёғи тўй экан, тўйиб еб-ичиб кетайлик, деб ўтиришимиз уят. Биз бундай қувончли оқшомларни мазмун-моҳиятига кўра, маънавий-маърифий озуқа оладиган, қолаверса, икки ёшнинг қувончига шерик бўлиб, уларга бахт-саодат тилашга бир имкон деб қарашимиз керак. Эндилиқда кўёв тараф уюштирадиган бундай **базм кечаларида кўпи билан 200-250 киши** иштирок этиши белгилаб қўйилди.

Очилини айтиш керакки, кўп бора кузатганмиз, тўй-томошаларга номдор хонандаларнинг "бирров"га келиб кетиши, оқибатда улар ўртасида навбат, пул талашш билан боғлиқ даҳанаки баҳс-жанжаллар авжига чиқарди. Эндилиқда бу каби салбий ҳолатларга чек қўйиш мақсадида **"бирровчи" кўшиқчилар таклиф этилмаслиги** қарорда алоҳида қайд этилди.

Келин салом маросими ҳам никоҳ кечасида ўтказилади. Янги оилани қонуний никоҳдан

хотин-қизлар кўмитасининг раиси:

— Очиғини айтиш керак, кейинги пайтларда тўйларни ўтказиш, ош бериш, ҳатто келинларимизнинг тўй либослари мавзуси долзарб масалалардан бирига айланиб қолди. Ахир "Фалончи қизига шун-

Тўйдан кейин "қуда чакриқ", "танишув", "чаллари", "кўёв чакриқ" каби тадбирлар ўтказилмайди.

ча долларлик келин кўйлаги буюртма қилибди, мен унда кам бўлманми?" деган гаплар қайси ўзбекона қадриятларимизга тўғри келади? Мазкур қарорда Хотин-қизлар кўмитасига маҳаллий диний ташкилотлари ва ишлаб чиқарувчи корхоналар билан биргаликда миллий қадриятларимизга хос бўлган қизлар ва келинлар либослар намунасини тайёрлаш, аёллар ўртасида миллий кийимларни тарғиб этиш мақсадида қўргазмалар уюштириш тавсия этилгани

турли маросимларни ўтказишда пластик карточкалар, пул ўтказиш йўли ва банк кредити орқали ўтказиладиган тўловларни қабул қилиш ҳеч қандай чекловларсиз, деярли бир хил нархда амалга оширилиши белгиланганлиги кўпчиликка маъқул бўлди.

Юқорида таъкидлаб ўтганимиздек, тўй-томоша бу миллий урф-одатларимизнинг ўзига хос кўриниши, яъни келин-кўёвнинг унутилмас онлари ҳисобланади. Шундай экан, бу

каби хайрли амалларни манманликка, кимўзарга айлантиришдан кўра, ортиқча маблағни эндигина мустақил ҳаёт йўлига қадам қўяётган ёшларнинг илм олиши, хунарли бўлиши, шунингдек, бирон бир камқўстига ишласак яхши эмасми? Ёки оилайик, маъракаларда ҳам минглаб кишига ош бер-

талаб ва истаклар асосида қабул қилинди. Доимий комиссия томонидан биринчи босқичда туман ҳокимликлари билан кенг жамоатчилик вакилларини жалб этган ҳолда пойтахтда тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимлар, марҳумлар хотирасига бағишланган тадбирларни тартибга солиш юзасидан тарғибот ишлари йўлга қўйилди. Бу ишларда Ўзбекистон мусулмонлари идорасининг Тошкент шаҳар вакиллиги томонидан маърака ва маросимларни дабдабали ўтказиш ўрнига маблағни кам таъминланган фуқароларни кўллаб-қувватлашга йўналтириш, ёшлар тарбияси, жамият ҳаётига ҳавф солаётган таҳдидларнинг олдини олиш, тинчлик ва мустақилликни асраш юзасидан тўйлар ва маросимларда қилаётган маърузалари муҳим аҳамият касб этмоқда. Айниқса, бундай ибратли ишларнинг бардавонлигини таъминлашда пойтахтдаги жамоат ташкилотлари ҳам яқиндан кўмак беришарди.

Бахтинур САИДОВ, Тошкент шаҳар Журжоний маҳалла фуқаролар йиғини оқсоқоли:

— Аввало депутатларимизга ниҳоятда тўғри ва оқилона қарор қабул қилганлари учун раҳмат айтимоқчиман. Маҳалла оқсоқоли сифатида кўпларнинг тўй қиламан, деб охир-оқибатда қийналиб, қарзга ботиб қолганларининг неча марталаб гувоҳи бўлганмиз. Шу боисдан бу қарор қабул қилиниши биланок, амалий ишларни бошлаб юбордик. Жумладан, унинг ижросини таъминлаш учун маҳалла фаоллари, кўмита раҳбарлари, кўчабошилар иштирокида аҳоли ўртасида тарғибот ва ташвиқот ишларини изчил йўлга қўйдик. Бугунги кунда маҳалладан тўй эгасига маълумотнома беряпмиз. Ушбу маълумотнома билан тўйхонага мурожаат қилинган ҳолда нархлар ва хизматлар арзонлашмоқда. Бундай саъй-ҳаракатлар туфайли тўй-ҳашам ва маъракаларимиз анча тартибга тушмоқда. Мисол учун, кейинги пайтда кузатдим, маҳалламизда ош бериш ва базм маросимларида 200-250 нафар киши қатнашмоқда. Тўй-ҳашамларимизни ихчамлаштириш, аҳолига қулайлик яратиш борасидаги ишларни келгусида ҳам изчил давом эттирсак, ҳар хил бўлмағур расм-русумлар, ортиқча сарф-ҳаражатларнинг олдини олган бўламиз.

Норқобил ЖАЛИЛ, Алишер АЗИМОВ.

ТҶЙ-МАЪРАКА ИХЧАМ БҶЎЛСА...

юртимизда хайр-барака ортиб бораверади

ўтказиш ва қайд этиш ишлари тўйхонада эмас, балки ФХДЭ идорасида амалга оширилади. **Тўйдан кейин "қуда чакриқ", "танишув", "чаллари", "кўёв чакриқ" каби тадбирлар ўтказилмайди.** Дарҳақиқат, келин ва кўёв тараф баҳам-жихат, келишилган ҳолда тўйни ўтказиши, базм ихчам, камхарж қилингани мақсадга мувофиқдир. Агар ота-оналарнинг имкони бўлса, эътиборни кўпроқ ёш оилани кўллаб-қувватлашга қаратишлари маъқул.

ХОТИРА АЗИЗ, ЛЕКИН...

Қарорда марҳумларни хотирлаш билан боғлиқ маросимларга ҳам алоҳида урғу берилган. Ёшни жаноза ўқилган, **уч кунгача дастурхон безатилмаган ҳолда** "фотиҳагарчилик" ташкил этилади. Оламдан ўтган кишининг оила аъзоларига қулай вақтда яқинлари учун "эҳсон" маросими ўтказилади. Тадбир иштирокчиларига битта таом тайёрланади.

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, агар оила аъзолари марҳумни хотирлаб саховатпешалик қилмоқчи бўлсалар, маҳалладош, қариндош ёки дўстлари орасидаги кам таъминланган, ногирон, етимларга ёки Мехрибонлик, Мурувват уйлари тарбияланувчиларига хайр-саховат кўрсатишлари тавсия этилади.

Хўш, ушбу қарорнинг қабул қилинишига қандай омиллар сабаб бўлди? Бу каби чора-тадбирлар ортиқча дабдабозликларнинг олдини олишда қандай аҳамият касб этади?

Фарида АБДУРАХИМОВА, Сенат аъзоси, Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари,

айни муддао бўлди. Биз бугунги кунда миллийлигимизни шунчалик улуғлаётган эканмиз, бу қуруқ сўз бўлиб қолмаслиги лозим. Қолаверса, ҳар бир нарсанда меъёр бўлиши жоиз. Бир қулиқ тўй учун қанчадан-қанча маблағ сарфлаб, хоржий фасонда қўйлаб тиктириш — мактанчоқлик эмасми? Биз ҳаёли, ибодили деб таърифлаётган келинларимизга бутун жамоатчиликнинг олдида бундай ярим яланғоч, беўхшов либосни кийиб, ўзини кўз-кўз қилиб ўтириш ярашади?

Энг ачинарлиси шуки, янги тушган келиннинг минг долларлик либоси ёки хоржида ишланган мебели йўқ экан, мана-ман деган кўшиқчи келмади ёки ўнлаб тоғоралар, сарполар қўнғилдагидек бўлмади, деган баҳонада ажрашиб кетаётган оилалар ҳам кам эмас.

Сир эмаски, қарор чиққунга қадар тўй ва ош маросимлари эрталаб наҳорда, алоҳида таъкидлаш истардим, ҳали хатто қушлар уйғонмаган маҳалда ёки куннинг исталган пайтида ўтказиларди. Бу эса айрим кишиларнинг иш пайтига тўғри келиб, уларнинг қимматли вақтини оларди ҳамда саломатлигига ҳам салбий таъсир кўрсатарди. Ушбу қарорда бу масалага ҳам эътибор қаратилди.

Хусусан, пойтахтда меҳнат уюмдорлигини сақлаш мақсадида жамоатчиликнинг ресторани, кафе ва тўйхоналарда иш кунларида тўй ва маросим нуосабати билан соат 7.00 дан соат 9.00 гача ёки 12.00 дан 14.00 гача ош бериш, иш вақтида соат 9.00 дан 12.00 гача ва 14.00 дан 18.00 гача бундай тадбирларни ўтказмаслик ҳамда соат 23.00 дан кейин тўй ва базмларни тўхтатиш таклифлари кўллаб-қувватланди.

Шуни ҳам айтиш керакки, аҳолига қулайлик яратиш мақсадида ресторан, кафе ва тўйхоналарда тўй-ҳашам ва

гандан кўра, ортиқча маблағи бўлса, марҳамат Мехрибонлик ҳамда Саховат уйларига мурувват қилишсин. Бундай савобли ишлардан ҳеч биримиз четда турмаслигимиз керак.

Нурулла НАСИМОВ, Халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгаши ижтимоий-маданий ривожлантириш масалалари бўйича доимий комиссияси раиси:

— Биламизки, сўнгги пайтларда пойтахтимизда тўй ва маросимлар учун ош бериш тадбирлари аксарият ҳолларда тонг саҳар ёки айнаи иш вақти яъни соат 11 гача белгиланиб, бу аҳолига бирмунча қийинчиликлар туғдираётган эди. Никоҳ тўйидан олдин кичик ва катта фотиҳалар ўтказилиши, базм кечасининг ярим тунгача чўзилиб кетиши, чаллари, қуда чакриқ каби бачкана одатларга имкони борича чек қўйиш бўйича ҳамюртларимиздан кўллаб тақлифлар келиб тушди. Мазкур қарор, алоҳида таъкидлашнинг истардим, ана шундай ҳақли

ТАҶРИЯТДАН:

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгашининг юқоридagi қарори тўй-ҳашамларимизни ихчамлаштириш, янада файзли қилиб ўтказишда ўзига хос намунавий ҳужжат вазифасини ўтайди десак, муболаға бўлмайди. Дарвоқе, пойтахт депутатлари томонидан илгари сурилган хайрли ишлар, ўйлаймизки, республикамизнинг бошқа вилоят ва шаҳар-туманларида, қишлоқ-овуллари, маҳалла-қўйларида ҳам ўрганилса, ҳаётта кенг татбиқ этилса арзийди. Негаки, тўй-маросимларни ўтказишда дабдабозликка берилиш каби салбий ҳолатлардан андоза олиш билан боғлиқ кўнгилсиз ҳолатлар бошқа ҳудудларда ҳам афсуски, учраб турибди.

Дарҳақиқат, ташаббуснинг қаноти бўлди, дегаширидек, ўз вақтида қабул қилинган ушбу қарор замирида энг аввало, Юртбошимиз томонидан 1998 йилда бошланган хайрли саъй-ҳаракатларни мамлакатимиз аҳли ўртасида янада оммалантириш, қолаверса, халқимизнинг маданий даражасини юксалтириш, азалий анъаналарини эъзозлаш, турмуш фаровонлигини оширишдек эзгу мақсадлар ётибди.

— Хўш болалар, бугун қандай ўйин ўйнаймиз?

— **Жумонг-жумонг ўйнаймиз...**

Боғча ёшидаги кичкинтойларнинг ушбу жавобларини эшитиб, буни болаликнинг беғубор шўхлигига йўямиз. Аммо шуни унутмайликки, болаликда олинган билим баайни тошга ўйилган битикдир. Бинобарин, инсон болалигида таъсирчанлиги, қизиқиши ўта юқорилиги ҳамда ҳали ҳамма нарса унга янгилиги учун бу давр унинг хотирасида қаттиқ муҳрланади. У кўрганга тақлид қилиб "ўргимчак одам" либосини кияди, "бэтмен" киёфасига киради, "аватар"га айланади.

Таассуфлар бўлсинки, буюк саркарда Амир Темур ва табобат отаси сифатида дунёга танилган Ибн Сино авлодлари учун корейс фильмидаги Жумонг ва Тангемлар тенгсиз қаҳрамонларга айланди. Бугунги кунда уларга тақлидан ёш тангемча ва жумонгчалар кўпайгани ўша таъсирчанлик маҳсули десак, адашмаймиз.

Бола дунёқарашининг шаклланишида майда нарса бўлмайди. Айниқса, инсон онги ва шуруни эгаллаш учун қаттиқ кураш кетаётган, глобаллашув тобора кучайиб бораётган ва турли хуружлар ҳар хил кўриниш ва киёфаларда намоён бўлаётган пайтда бола онгини асраш, унга ёт "ёзув"лар битилишига йўл қўймаслик нафақат шахсий, балки миллий масала ҳисобланади.

Бугунги шиддатли ахборот оқимида маълумотлар ҳолислиги нисбий бўлиб, бир қарашда арзимасдек туюлган кичик бир хабар ҳам одамларнинг, айниқса ёшларнинг ҳаётини алғовдалгов қилишга қодир. Биз парво ҳам қилмайдиган арзимас нарса девиант ҳулқни пайдо қилувчи омиллалардир. Бундай шароитларда, Юртбошимиз «Юксак маънавият — енгилмас куч» асирида «Ёшларни глобаллашув жараёнида ахборот оқимидан чеклаш йўли билан эмас, аксинча, ёшларда ёт иллатларга қарши иммунитетни шакллантириш йўлини тўғри қилиш керак», деб таъкидлаган. Жамоатчиликни четдан кириб келаётган ёвуз кучларнинг ёт ғояларидан ҳимоя қилиш, огоҳлантириш эса ҳар биримизнинг фуқаролик бурчимиз ҳисобланади.

Аслида «оммавий маданият» ниқобида кириб келаётган ахлоқсизлик, беҳаёлик, зўравонлик ва бузуқлик каби иллатлар ҳеч бир халқнинг миллий маданиятига ҳам, умумбашарий қадриятларга ҳам тўғри келмайди.

"ОИЛА" сўзи тўрт ҳарфдан иборат бўлса ҳам ҳаётнинг, жамиятнинг, бахтнинг тўрт устуни.

О — ором бешиги,

И — илм (ҳаёт илми) ўрганувчи маскан,

Л — лутфу қарам, меҳр-оқибат булоғи,

А — ақл-идрок қамол тоғувчи тарбияхона.

Оила — авлодларни бири-бирига уловчи занжир халқаси. Шу халқалар қанча мустақкам уланган бўлса, шу хонадон сулолалари узоқ давом этади.

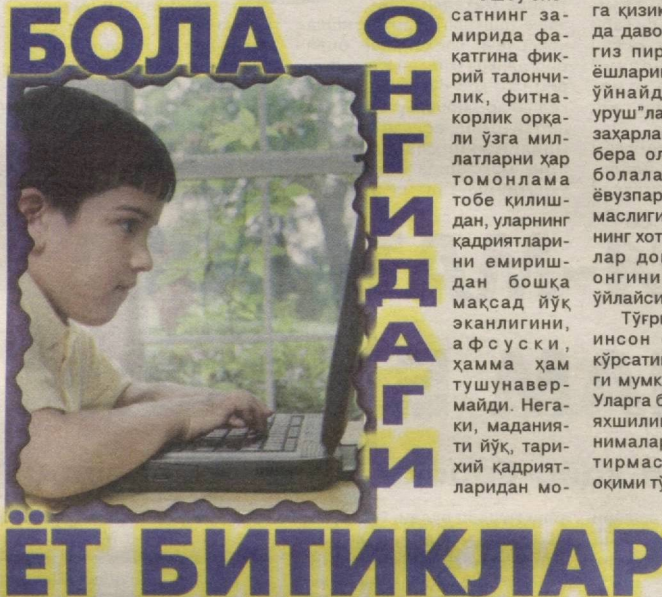
Оила — энг гўзал анъаналаримизни авлоддан-авлодга олиб ўтиб келаётган мустақкам кўприк.

Оила — меҳр-муҳаббат кўргони, эл юкига елка тутувчи ўғил-қизларни вояга етказувчи тарбия маскани.

Оила — ўзини билган ҳар бир аёл ва эркак учун бахтли бўлиш, уни ҳис қилиш ва туя билиш имкони.

Бу замонавий «маданий киёфда»ги экспансия бўлиб, дунёни ўз таъсирида ушлаб туриш, дунёни бошқариш, ўзгаларни тобе қилиш учун экспорт қилинмоқда.

«Оммавий маданият»нинг энг хавфли жиҳати — у тўсатдан кириб келмайди. У аввало, жуда кичик деталлар, арзимас воқеалар орқали одамларни ўзига ўргатади, кўниктиради. У ёқимсиз киёфада эмас, балки сизга мақбул шаклда — маишат, ўйин, фильм тарзида таъинланади. У нафсга жуда қийнлаштирилади, ундан воз кечиш нафси қондирмаслик билан баробардек туюлади...

Ўзини дунёга ҳукмрон билувчи айрим давлатларнинг сиёсатчилари энди оёққа туриб келаётган мамлакатлар аҳолиси ана шундай «маданият»ни сингдиришга уринишаётир. Шиорлари ҳам жарангдор: инсон ҳуқуқлари, тенглик ва демократия... Гўёки улар инсон озодлиги ва демократия тамойилларининг ҳимоячилари ва бу «қадриятларни» ўзгалар ҳаётида қарор топтиришмоқчи бўлаётган замонамиз «қаҳрамонлари».

Уларнинг наздида бир жинсли шахсларнинг ўзаро никоҳга киришиши ёки ҳар ким хоҳлаган кийимни хоҳлаган жойда кийиши одатий ҳол. Бу гўёки инсон ҳуқуқларининг улуғланиши, демократиянинг тантанаси эмиш. Ҳозирга келиб, дунёнинг Аргентина, Бельгия, Канада, Исландия, Нидерландия, Норвегия, Португалия,

Жанубий Африка, Испания, Швеция каби давлатларда бир жинсли никоҳга қонун йўли билан рухсат берилган. Бразилия, Мексика ва АҚШнинг бир неча штатларида бир жинсли никоҳни қонунлаштиришга оид жараён бормоқда. Дунёнинг 25 га яқин давлатида эса бундай никоҳлар қонунлаштирилмаган бўлса-да, аммо бир жинслилар ва бир жинсли оила тарафдорлари уюмлари расман рўйхатдан ўтказилган. Айтингчи, бу ҳолат қайси инсонга хос ахлоқий мезонларга тўғри келади? Бу муқаррар ҳалокатга олиб борувчи йўл, ҳалокатнинг айнан ўзи эмасми?

Ушбу сиёсатнинг замирида фақатгина фикрий талончилик, фитнескорлик орқали ўзга миллатларни ҳар томонлама тобе қилишдан, уларнинг қадриятларини емиришдан бошқа мақсад йўқ эканлигини, афсуски, ҳамма ҳам тушунавермайди. Негаки, маданияти йўқ, тарихий қадриятларидан мо-

суво инсонни ҳам, давлатни ҳам манкуртлаштириш осон, бошқариш мушкул эмас...

Уларнинг энг асосий қуроли глобаллашаётган дунёда ахборот олами эгаллаб олишдир. Одам онгини ўтмаслаштирадиган енгил-елпи ўйинлар, миллий турмуш тарзимизга ёт ҳаётни тарғиб қилувчи суратлар, кўрсатувлар, фильмлар, порнографик тасвирларни олиб кириш, тарқатиш орқали ўз таъсирига олиш ана шундай маданий таъжовуларнинг бир шакли ҳисобланади.

Айни пайтда илғор замонавий техника воситалари бўлмиш телевизор, радио, видео, DVD, уяли алоқа воситалари ҳаётимизда муҳим ўрин эгаллаб олди. Интернет жадал ривожланиб бормоқда. Уларнинг қулайлигини инкор этиш нотўғри, албатта. Лекин айнан шу қулайлик орқали турли иллат-

Оила — ҳар биримизнинг ички имкониятимизни намоён этувчи азиз гўша.

Оила — ёлғизлик емираётган инсон руҳининг нажоткори.

Оила формуласи:

Оила = мен + мен = биз

Қачонки икки "мен" "биз" деган тушунчага келса, оила бутун, мустақкам бўлади. Акси бўлса, оила нурайдир. Афсуски,

ОИЛА ТИЛСИМИ

10, 20... 50 йил, боринги, умрбод бирга яшаб "биз" деган тушунчага келолмай юрганлар ораимизда йўқ эмас. Уларнинг касри фарзандларга уради...

Оила — эр ва хотин ҳамжиҳатлиги.

Оила — қатта "олма". Эр-хотин ана шу олманинг икки палласи. Улар иноқ бўлма-са, орага тушган қимса пичоқ бўлиб, олмани кесади...

Қарс икки қўлдан чиқади. Икки ёрни

Огоҳлик

лар оқими кириб келаётганлигини ҳам унутмаслик керак.

Айталик, маълумот ёки янгилик олиш мақсадида интернетга кирган фойдаланувчи хоҳласа-хоҳламаса беҳаё сурат ёки видеороликка, жуда бўлмаганда сайт саҳифаларини тўлдириб турган рекламаларга кўзи тушади. Хориж каналларида эса уятсиз тасвирлар билан «бойитилмаган» бирор клип ёки фильми учратиш маҳол...

Аянчлиси, кунда-шундаларнинг аксарияти болалар эканлигига гувоҳ бўласиз. Уларнинг нима билан шуғулланаётганига қизиқиб, эринмай кузатишда давом этсангиз, ҳафсалангиз пир бўлиши аниқ. Бугун ёшларимиз кўнглихушлик учун ўйнайдиган «қирғинбарот уруш»лар, эртага улар онгини заҳарламаслигига ким қафолат бера олади?! Бу «ўйинчалар» болаларимизни бағритош, ёвузпараст қилиб «тарбия»ламаслигига ишонасизми? Уларнинг хотирасида ана шу киёфалар доимий ўрнашиб олиб, онгини бошқармайди, деб ўйлайсизми?

Тўғри, бундай ўйинларнинг инсон онига ёмон таъсир бўлгани учун айрим мижозлар фақат тунда ташриф буюриши, улар орасида мактаб ўқувчиларининг кўпчилиги аён бўлди.

Баъзи ёшларимиз ярим тунгача вақтини клубларда ўтказишга одатланган. Уларнинг ярим яланғоч бўлиб, маст ҳолда ўзлари англамайдиган ажнабийча "ракслар" кашф этиши қачон урфга айланди? Хўш, бунга ота-оналар, маҳалла-қўй қай даражада эътибор бераёпти?

Ёшларимизда ҳар қандай маънавий таҳдидларга қарши иммунитетни шакллантириш, бунга ҳар биримиз оиламиз мисолида жиддий эътибор қаратишимиз лозим. Зеро, оила тарбиянинг асосий ўчоғи, соғлом жамиятнинг бош бўғинидир.

Орзигул ШАРОПОВА,
ЎЗМУ магистранти.

Қадрият

бир бутун. Эр-хотин қўш ҳўкиз, иккаласи ҳамжитиб бўлиб, оила деган оғир аравини тенг тортадилар. Инсоннинг маънавияти ҳам, ижодий фаолияти ҳам, буюк тажрибалари ҳам аслида оилада шаклланади. Ана шундан сўнггина у ижтимоий ҳодиса касб этади. Оилани ҳеч икки қиланмасдан улкан қўш уяси, шу хонадон аҳли учун кўзгуга менгаш мумкин. Она эпизод бўлса, фарзандлар уни тақдорлайди, ота қўлини совуқ сувга урмаса, боласи худбин бўлиб ўсади. Рўзгорнинг мустақкамлиги кўпроқ онага, аёлга, кейингина отага боғлиқдир. Ниятимиз битта, илло ҳеч бир оила ёмон қушларни учирма қиладиган уяга айланмасин.

Дилбар ОРТИҚОВА,
Янгибозор туманидаги
20-сон умумтаълим
мактаби директори.

ХАСМ — тилимизда "қиз бола — бировнинг хасми" деган гап қадимдан ишлатилиб келади ва у асосан "бировнинг ихтиёрида" деган мазмунни билдиради. Хўш, бу гапдаги "хасм" сўзининг туб илдизи қандай маънони англатади? "Хасм" сўзининг туб илдизи "ушлаб, чегириб қолиш, чегирма" деган маънони билдирган.

ФОЙЕ — театр, кино ва шунга ўхшаш биноларда томоша бошланиши кутиладиган, танаффус, антракт вақтларида томошабинлар дам оладиган маҳсул жой маъносидаги "фойе" сўзи тилимизга француз тилидан кириб келган бўлиб, унинг туб илдизи "ўчоқ" деган маънони англатган.

Театрларнинг фойеларида ёки истироҳат боғларида Маргилон атласларини кийиб, сайр этиб юрган қизларни ким кўрмаган?

Журналдан

ЧОРИ — бу сўз тилимизда жуда қадимдан ишлатилиб келинган. "Чори" сўзи дон маҳсулотларини ғалвирлаб тозалашда, элашда ҳосил бўладиган қолдиқ маъносида ишлатилган. Бироқ, эркак кишининг исмини билдирган "Чори" сўзи бу маънода эмас. Исм маъносидаги бу сўз "тўртинчи" деган мазмунни ифодалаган.

Катта хирмон қизил бўлса, чори чиқмас.

Мақол

ШАКАР — бу сўзнинг қандай маънони англатишини ҳаммамиз яхши биламиз. Бироқ унинг туб илдизи жуда қизик. Қадимги ҳинд тилида "shakkhara" деган сўз бўлган ва бу сўз дастлаб "шағал", "қум" деган маънони англатиб, кейинчалик "қанд уни" мазмунини ифодалаган.

Тополмайин юрур ёрнинг ўзини, Тўтиё қилади шакар сўзини.
"Ширин билан Шакар" дostonидан

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

Фарзанд кўзимизнинг оқу-қораси, ҳаётимизнинг маъно-мазмун. Уни вужудимизда тўққиз ой кўтариб, тўрт мучаси бут, бекаму кўст бўлиб туғилишини Аллоҳдан ўтиниб сўраймиз. Чақалоқнинг илк чинқиргани эшитганимиз заҳотиёқ тўлғоқ азоблари ҳам эсдан чиқиб, шифокор текшируви ҳам сабр қилмай "Болам соғ-саломат туғилди, уни эҳтиёт қилинг" дея ёлворамиз. Уни оқ ювиб, оқ тараб, ҳар қандай баало офатлардан асраб-авайлаймиз. Қўлингизда чўп кўзингизга кириб кетмасин, секинроқ чоп, бирор жойингиз лат емасин, дея ортидан қолмаймиз. Аммо...

— Бизнинг муассасамизда 57 нафар кўриш ва эшитишида

ларга меҳр бериб, уларнинг дардида малҳам бўлишда окулист Гўзал Алеметова, дефектологлар Лола Қоратоева ва Инна Мурзиналарнинг ҳиссаси катта.

Ота-оналарнинг бу даргоҳига фарзандларини илк бор етаклаб келган чоғдаги ҳолатларини тасвирлаш ниҳоятда огир. Бир куни шундайлардан бири Кристина исмли фарзандини етаклаб келди. Қўғир-чокдек ёқимтой бу қизалоқ туғма ожиз экан. У тарбиячиларимиз кўмаги билан аста-секин мустақил юришни, кейинроқ эса қўлида пластилиндан турли шакллар ясашни ўрганди. Мактаб ёшига етгач, у махсус мактаб-интернатга жойлаштирилди. Ҳукуматимизнинг бу

лар, уларнинг ота-оналари шодлигини кўрганимизда, улуғ бобомиз Алишер Навоийнинг **Кимки бир кўнгли бузуғ-нинг хотирин шод айлағай, Олча борким, Каъба вайрон бўлса, обод айлағай**, деган сатрлари беихтиёр ёдимга келади. Рост, бундай онларда бизнинг ўзимиз ҳам гўдақнинг ота-онасидан кам қувонмаймиз.

— Мен анча йиллардан буён тарбиячи бўлиб ишлайман, — дея ўзини таништиради ўрта гуруҳ тарбиячиси Камола Маҳмудова. — Бундай болалар билан ишлаш албатта катта масъулият талаб этади. Жажжиларнинг дунёсига қара олсангизгина, улар билан осон тил топишасиз. Тарбияланувчилар

Тарбия сабоқлари

ЭҲ, БУГУНГИ БОЛАЛАР...

"Ҳозирги ёшлар жуда бошқача-да. Кечагина тили чиққан гўдак бугун сенга ақл ўргатиб турса-я! Уч-тўрт ёшидан асабий, тажанг, айтганини қилдирмагунча қўймайди. Ўзларини худди кап-катта одамлардай тутишларини кўрсангиз эди..."

Болаларнинг инжиқ, тажанг, асабий бўлиб қолишининг асл сабаблари нимада? Ёхуд бу каби ҳолатларнинг гўдак саломатлигига салбий таъсири ва унинг олдини олиш чоралари ҳақида қандай маълумотларни биламиз?

Феруза МИРЗАҚОСИМОВА, психолог:

— Ёш бола билан суҳбатлашиш унинг ақлини чархлайди. Гўдак билан мунтазам мулоқотда бўлиш, уни қизиқтирган ҳар бир саволга тўғри ва жўяли жавоб бериш — тарбиянинг энг оқилона усулидир. Кичкинтой уч ёшга тўлгунча туну кун онасига эҳтиёж сезади. Таъбир жоиз бўлса, гўдак ҳаётида бу энг мураккаб давр ҳисобланади. Чунки унинг илк ҳаётий тушунчалари, дунёқараши аини шу ёшда шакллана бошлайди. Бу бевосита оиладаги муносабатларга тааллуқли бўлганлиги учун ҳам бола уйдаги муҳитни бутун олам дея қабул қилади. Аксарият ҳолларда нонинч оилалар фарзандларида асаб касалликлари учраб туради. Ота-онаси тез-тез жанжаллашадиган болақайлар худди катталардек огир, вазмин табиати бўлиб улғаядилар. Мурғак ёшидан энага қарамоғига топирилган гўдаклар ҳам тарбия бора-сида анча ортада қолишади. Шубҳасиз, энага ўз вазифасини му-

каммал даражада адо этиши мумкин, аммо бола меҳрни кўпроқ ота-онасидан кутади. Модомики, гўдак ўзи кутганича эътибор топмаса, у "Ота-онам мени ёмон кўради, шунинг учун энагага ташлаб кетаяпти", деган болаларча ҳаёлга боради. Муаммонинг сабаби энага ёллаш ҳам эмас, онанинг ишлаши ҳам. Фарзанд биринчи ўринда ота-онадан эътибор ва меҳр-муҳаббат талаб қил-

моқда, холос.

Арпа эксанг арпа, бугдой эксанг бугдой ўрасан, дейдилар. Демак, ёшлигидан бола онгига ўрнашиб қолган салбий тасаввурлар у катта бўлгач феъл-атворида акслана бошлайди. Гўдак миёси оиладаги ҳамда ташқи таъсирларни жуда тез ва борича қабул қилади. Мабодо ота-она унга нисбатан алоҳида меҳр-эътибор кўрсатмаса, бола табиатида совуқонлик кайфияти ортаверради. У кўп нарсадан кўрқади. Мана шу кўрқув боладаги барча қизиқишларининг емирилишига олиб келади. Атрофда уни қизиқтирадиган бирор нима йўқлигидан зерикади, оқибатда асабий бўла бошлайди. Бу эса бола ақлий ривожининг суъайишига олиб келади. Мунтазам бир хил кун тартиби ҳам уни гўё "музлатиб" қўяди. Бирор нарса ўрганиш у ёқда турсин, ҳатто ёнидагилар билан гаплашишни ҳам истамайди.

Баъзи ота-оналар болаларнинг ноҳўя хатти-ҳаракати учун жисмоний ёки руҳий йўллар билан жазолашга уринадилар. Таассуфки, тарбиянинг бундай нобоб усули ота-онанинг маънавий олами қашшоқлигидан далолат беради. Зеро, мурғак гўдакни ҳеч қачон уриш ёки кўрқитиш билан тўғри йўлга солиб бўлмайди. Агар фарзандингизнинг эртага ақл-фаросатли, меҳр-оқибатли инсон бўлиб вояга етишини истасангиз, яхшиси, сиз у билан тўйиб-тўйиб суҳбатлашинг, унинг қалбига йўл топинг. Айтайлик, турли эртак қаҳрамонлари ёки ҳаётий мисоллар ёрдамида унга қайси иш тўғрию, қайсиси нотўғри эканлигини тушунтиринг. Бола билан ёшлигидан очикча, дўстона мулоқот ўрнатинг. Ана шундагина сиз маънан ва жисмонан соғлом фарзанд етиштира olasiz.

Барно МИРЗААХМЕДОВА
«Оила ва жамият» мухбири

ДУНЁЛАРГА ТАТИР ҚУВОНЧИ

— Болалар наслимиз давомчиси, оиламиз бахти,
— дейди Чирчиқ шаҳридаги 30-сонли кўп ихтисосли
давлат махсус мактабгача таълим муассасасининг
раҳбари Дилором Содиқова.

билан "Болажон" дастури асосида иш олиб борамиз. Улар аксариятининг кўзида нуқсонли бўлгани боис, қўл маторикасидан фойдаланамиз. Бу ҳафтадаги мавзуйимиз "Қулол меҳнати" дир. Унда болаларга миллий сопол идишларини кўргазма куруллари, суратларни катталаштирилган ҳолатда таништирамиз. Сопол буюмларни ясашни ўрганиш жараёнида болаларнинг сезги органлари янада ривожланади.

Яқинда "Мустаҳкам оила йили" муносабати билан тарбияланувчиларнинг ота-оналари ҳамкорлигида кўргазма ташкил этилди. Ушбу тадбирнинг ибратли томони шуки, болажонларнинг оила тўғрисидаги тушунча ва тасаввурлари янада бойиди.

Мураббийларнинг гўдакларга ўз ота-онасидан-да зиёд меҳр кўрсатиб, уларга ёруғ дунёни таништираётганини кўриб, кўнглига ўзгача бир ёруғлик инди. Ниятимиз, ҳеч биримизни ана шундай тотли неъмат — жажжилар меҳрини ҳар доим ҳис этиб яшаш бахтидан айро этмасин.

Нигора ЎРОЛОВА,
"Оила ва жамият" мухбири.
Тошкент вилояти.

Реклама ўрнида

нуқсонли мавжуд болалар тарбияланади, — дейди Дилором опа. — Республика Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 18 июндаги қарори талабларидан келиб чиқиб, Тошкент вилоятида ривожланишида нуқсонли бўлган болалар учун махсус мактабгача таълим муассасалари ташкил этилди. Масканимизга 2 ёшдан 7 ёшгача бўлган кичкинтойлар қабул қилинади. Айти пайтда ўн беш нафардан ортиқ педагог-мутахассислар уларнинг бошида парвона. Жажжи болажонлар шу ерда бир вақтнинг ўзида тарбияланиб, даволанадилар. Болажон-

ғамхўрлигидан қизчанинг ота-онаси қанчалар миннатдор бўлганини айтмасиз.

Яна бир мисол, Данел Бердибоев исмли тарбияланувчимизнинг кўриш қобилияти паст эди. Буни қарангки, даволаниш наф бериб, кўриш қобилияти тикланди. Боланинг соппа-соғ ҳолатда кадрдон боғчасига қайтганидан бизлар ҳам мамнун бўлдик. Энг қувончлиси, йил бошидан буён тарбияланувчиларимиздан етти нафари соғломлаштирилиб, икки нафари мактабга, беш нафари эса тарбияланаётган боғчасига қайтди. Беғубор қалбли бу гўдак-

ҲИКМАТ ИЗЛАГАНГА ҲИКМАТДИР ДУНЁ

Кўзи суқ киши овқатга суқлик қилади, овқатга қўл тегизади ва овқатнинг кўркини бузади, уни булгаб ҳаром қилади.

Барча ишонччиларни атрофингга тўплаб тут, ўзинг эса пишиқ бўл, ўзингиз жуда авайла, бошингга эҳтиёт бўл.

Бу жон деган нарса ҳамма азиз нарсалардан ҳам азиздир, бас шундай экан, азиз жонингизни эҳтиёт қил.

Покликни яккаю ягона тангри хуш кўради, поклик туфайли одам яхши деган ном олади.

Юсуф Хос ҲОЖИБ
(«Кутадгу билиг»дан)

Шайхонтохур тумани техник ашёлаш бюроси томонидан 1992 йил Ибн Сино мавзеси 12 уй 100 хонадон Қайумова Вилоят Бахрамовна номига берилган №09-02/167 рақамли уй режаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

қуйидаги ўқув курсларига таълиф этади:

Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.	Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой, Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.	Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Аёллар костюм-шими, плаш-пальто — 1-2 ой.	Каштачилик — 3 ой (машинада вышивка).
Ҳамшира — 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.	Тўқувчилик — 2-3 ой.
Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёт билан).	Инглиз тили — 3 ой.
Тиббий массаж — 2 ой. Нуқтали — 1 ой.	Рус тили — 3 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.	Бисер, яъни муноқот тикиш — 2 ой.
Пишириқлар олий курси — 1 ой.	Сунъий гул яшаш — 1-2 ой.
Уйғур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.	Компьютер сабоқлари — 2 ой.
Аёллар сартарошлиги — 3 ой.	Интернет — 1 ой.
Тўй ва оқшом турмақлари ва макияж — 1 ой.	
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.	

Барчаси амалиёт билан
Етоқхона мавжуд.

Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзое 1-уй 31-хона.
МУЎЛАЖ: Юнусобод дехқон бозори ёрқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).
ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Ҳамза тумани Фарғона йули қўчаси 4-уй 40-хона. МУЎЛАЖ: Қўлиқ қийим бозори рўпарасида.
ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99897 785-90-30 (кундузи)

"Борган жойингда тош қот!"

Нақадар ҳикматга бой ибора. Тўрт йил аввал ҳам ақлим ва қарашларим ҳозиргидек бўлганда эди, балки оилам...

Хуллас, 19 ёшимда турмушга чиқдим. Ўшанда университетнинг 2-босқич талабаси эдим. Уйимизга тез-тез келувчи совҳалардан бири онамга маъқул келди. Биз — ёшлар ҳам бир-биримизга кўнгли кўйдик. Отам ва онам мен билмаган баъзи сабабларга кўра, анча йиллар олдин ажралишган. Онам бечора бор имкониятини ишга солиб, кўнглимни ўқитмай сеп-сидра йиғиб, мени узатди. Янги оиламда ҳаммаси яхши, ҳаётимиз тинч эди токи, мен оладиган стипендия муаммоси бўй кўрсатмагунча. Турмушга чиқишимдан аввал пулимни онамга олиб келиб берардим. Янги уйимда эса бу ишни тақдорлашнинг хоҳламадим. Олган пулимни ҳатто турмуш ўртоғимга ҳам айтмасдан, ўзимча сарфлаб юрардим. Ёшлиқдан онам билан сирдош бўлганман. Шу сабаб, тўйдан кейинги ишларимда ҳам уларнинг маслаҳатларига таяниб, уйимдаги ҳар бир гапдан бохабар қилиб, тажрибаларидан фойдаланиб бордим.

"Қайнонамга пулингни бериб ўргатма. Ҳозир бошқарувингни бериб қўйсанг, кейин бир умр назорати остида қоласан. Ўзи анча тажанг хотин экан, елканга чиқарсанг, бошингга унинг ўзи чиқиб олади. Қайнбўйинларингнинг олдида ҳам паст келма. Шундай нуфузли ўқишда ўқияпсан, ҳурматингни қилишини!"

Ўқишга келишим билан онамга кўнғироқ қилиб, ҳар кунги воқеаларни оқизмай-томизмай етказаман. Онам ҳам ипидан-игнасиғача суриштириб, тинглашдан эринмайди. Энг ёмони, мен воқеаларни ҳолис етказмаслигим эди. Ҳар доим ўзимни жабрдийда қилиб кўрсатар эканман, ҳатто ўзимнинг ўзимга раҳим келарди. Бора-бора телефондаги суҳбатлар мени қониқтирмай қўйди. Энди дарсдан чиқиб, тўғри онамнинг олдида бир кириб ўтадиган одат чиқардим.

Қайнонам бир кун стипендиям ҳақида гап очиб, бу оилада топишган пулларнинг ҳаммаси бир жойга йиғилишини, сарф-харажатлар учун ўзлари бевосита жавобгар эканлигини секин тушутирди. Оиланинг янги аъзоси сифатида бу тартибга бўйсунганим шартлиги ҳақида қистириб ҳам ўтди. "Онам тўғри айтди, булар мени эгиб олмакчи", деб ўйлаб чидаб туролмадим: "Ойижон, менинг ҳам ўзимга яраша харажатларим бор, ҳамма нарсасга сиздан пул сўрайверсам нуқулай бўлар". Шу гапни

айтдим, бирданига ўқишга кеч қолаётганимни баҳона қилиб, чиқиб кетдим. Лекин дарсга эмас, онамнинг ишонасига бордим. "Грантда ўқиётган бўлсанг, контрактингга шайқиллатиб пул тўлаб қўйган бўлсаям майли эди. Бўш келма қизим, бўлмаса оёқости қилиб ташлашади". Бу далда менга яна куч берди.

Дарсдан кейин кўнглим тортмайгина эримникига келдим. "Ҳеч шу уйга меҳр қўёлмадим-да. Битта овқат қилиб қўйиш шунчалик қийинми? Идиш-товоларгача ювмай мени қуттишган. Мен буларнинг малайиманми?" — ошхонага киргач, беихтиёр шундай таъна

Чунки эрим тескари қараб, ўзини ухлатганга солиб, бир оғиз ҳам гапирмасди. "Яхши қилдим. Энди стипендиям ҳақида менга оғиз ҳам очишолмайди", деб ўйладим ўзимча. Эрталаб биринчи парага кирмасдан, бўлган воқеани телефонда онамга айтиб бердим.

— Шунисидан кўрқандим-а! Энди эринг билан ораларингни бузишга ҳаракат қилади бу хотин. Мана, бошлаб ҳам юборибди. Сени эрингга ёмонлайверади-ёмонлайверади, икковларинг жанжаллашаверасизлар. Алоҳида бўлиб чиқиб қутулмасанг бу оиладан, сира тинчимасан.

Кўзимга эримдан бошқа ҳамма оила

УЙДАН ЧИҚҚАН ҚИЗ

Чиғириқдан ташқарида яшай оладими?

сўзларни ҳаёлимдан ўтказдим.

Шундан кейин қайнонам стипендиям ҳақида яна икки марта гап очди. Кесатиб-кесатиб гапирди. Мен бўйин бермадим. Бир кун эрим "Шу пулинг-ни

аъзолари душмандек кўрина бошлади. Ҳамма менга қарши, хато қилишимни қуттилади. Дакки беришга шай туришди. Қайнона-келин можароси тобора авж ола бошлади. Бирор ўринда бўш келмай, қайнонамнинг битта гапига битта гап топиб турдим. Орадаги андиша пардаси борган сари кўтарила бошлади. Қайнонам юзинг-кўзинг демай, энг паст гапларгача айтди:

— Онангиз-курзон гаров қилиб узатдилар сизни. Энди сиз бунақа қилиб куйдиринг. Шу уйдан овқатлана-яписизми? Чирок, сув, газини ишлатаяписизми? Текинхўрлик ҳам эви билан бўлар. Сизни курбонликка бўрдоқ қилиб боқайганимиз йўқ!

Охири гаплари ҳаммасида ошиб тушди. Қайнонам ҳам бир оғиз хотинига "жим бўл", дейишни билмади? Эрим ундан ўтган бўш. Ота-бола бир хил. Онам тўғри айтди, қандай оилага тушди-а! Олти ойдаги ошибдики, аҳвол шу. Кеча турмуш ўртоғим билан тонгга қариб чиқдик. Бир гапдан қолмай, онамни ёмонлайвердим. Бор гапларни (ўзимнинг ҳақиқатимни) шартта-шартта айтиб ташладим. Тонгга яқин эрим муомалага пишт деб, орага муштини аралаштирди. Эрталаб кўкарган

онамга берсанг нима қилади?" деб қолди.

— Энди бу йўлига ўтибдилар-да? Сизга қақиб бердиларми? Нима, мени ўқишга киргизиб қўйбдиларми ёки контрактимни тўлаяптилармики, стипендиямга ёпишадилар. Ёки бу оиланинг бюджетимнинг арзimas пулимга зор қолганми? Шунча эркак ишлайди-ку бу хоҳонда! Бечора онам ёлғиз боши билан бизни боқса-да, бирор марта стипендиямни сўрамаган, сизлар эса...

Гапим шу ерга етганда жим бўлдим.

"ФАРИШТА"

...Қадим ўтган замонда бир оила яшаган экан. Оилада ота-она ва уларнинг болалари Том ва Бети яшашар, онаси фарзандларини жуда яхши кўрар, аммо улардан тез-тез ранжиб турар экан. Чунки, жуда дангас экан-да. Улар шаталоқ отиб югуришни, сакрашни ва ўйинлар ўйнашни ёқтиришар, уйда бирор ишга ёрдамлашмас экан. Бир кун онаси уларга:

— Хонадонимизга уй фаришаси ташриф буюрган пайтлар қандай яхши эди-я! — дебди.

— Уй фаришаси нима, — деб сўрашибди болалар бараварига.

— Уй фаришаси, у ҳамма ухлаб ётганда, эрта тонгда кел ёки ўғил бола кўринишида келадиган митти сеҳргар, — деб жавоб берибди онаси ва секин изохлабди: — У ҳамма уй юмушларини бажаради, аммо уни ҳеч биримиз кўрмас эдик. Барчамиз хурсанд, уйимиз эса доимо топ-тоза, озода эди.

— Йўғ-е, нахотки ойижон, бизникига яна фаришта келармики? У ўзи қаерда яшайди? — деб сўрашибди болалар.

— Сизлар кекса донишманд бойқушнинг олдида боринглар. У уйимиздан унча узоқ бўлмаган ўрмонда яшайди. Бойқуш сеҳргарлик ҳақида ҳамма нарсани билади, — деди ойиси.

Болалар эртаси кун ўрмонга қараб йўл олишибди. Йўл юришибди, йўл юришса ҳам мўл юришиб, охири бойқуш яшайдиган манзилга етиб келишибди.

— Бойқушхоним, илтимос, ёрдам бер. Билсанг, бизлар уй юмушларини бажаришни ёқтирмаймиз. Уй фаришамиз бўлишини хоҳлаймиз. Эшитишимизча, у барча ишларни ўзи қилармиш.

— Бўпти, розиман, сизларга ёрдам бераман. Ойдин тунда кўлга бориб сувга қаранглар, ўша ерда фариштани кўрасизлар.

— Эртасига ойдин тунда бойқуш айтган вақтда Том ва Бети кўлга боришибди. Улар аввалгига бироз кўрқибди. Бети эса сувга қарашга ўзида куч топа олибди ва қараса... сувда ўз аксини кўрибди. Бу ҳолдан ажабланган она-сингли

Эртак ва ҳақиқат

яна бойқушнинг ҳузурига йўл олишибди.

— Бойқушхоним, биз сувда ўз аксимизни кўрдик. Уй фаришаси қаерда? — дебди Бети.

— Сизлар ҳам агар ҳаракат қилсангиз уй фаришаси бўла оласиз! Негаки, сизлар ёқимтой, ажойиб қизалоқларсиз. Эрталаб ота-онангиз уйғонмасларидан аввал ҳамма ишларни бажариб қўя оласиз. Ўйлайманки, улар жуда хурсанд бўлади, — жавоб берибди Бойқуш.

— Уйларига қайтиб келган Том ва Бети эртаси кун тонгда уйғонишибди. Хоналарни тозаллаб, нонушта тайёрлашибди ва ўз ётоқларига қайтишибди. Ота-оналари уйғониб қарашса, барча ишлар бажариб қўйилган экан.

— Онаси, кўрдингми, қандай яхши, уйимизга яна фаришталар қайтиб келибди-я!

Ота-онанинг бундай самимий эътирофини эшитиб, она-сингли қилиб қўйишди...

Инглизчадан
Нафосат ЖҲРАБЕКОВА
таржимаси.

Буни ҳаёт дейдилар

кўзимга малҳам қўйиб, нарсаларимни йиғдим онамнинг олдиданга жўнаб қолдим.

— Ҳомиладор аҳволимда мени урди-я! Ўзимам нафсониятига тегдим-да. Ҳа нима, тўғри-да, ҳақиқат бу. Ё хато қилдимми? — Ўзимга ўзим шунга ўхшаш саволларни бериб кетардим. Иккила-нишларимни онажоним ҳар томонга тарқатиб, мени оқлаб чиқдилар. Яна ўзимни маълума ҳис қила бошладим...

Бунақа жанжаллар кейин ҳам бир неча марта бўлди. Ҳар сафар мени онажоним кучоқ очиб қутиб олар, сингилларим хизматимни олиб-югуриб қиларди. Эримникидан кўра шу ерда яшаш менга кўпроқ маъқул келиб қолди. Жанжал чиқариб, ҳафталаб онам билан яшашни одат қилиб олдим. Шу орада қизим туғилди. Энг охири тўқнашув жуда кескин бўлди.

— Қайтмайман энди бу молхонага! Сўнгги айтган сўзим шу бўлди. Эрим ҳам қайтармади. Ажрашдик. Мана, орадан тўрт йил вақт ўтди. Эрим уйланди ҳам. Уриш-жанжалларимиз энг ичида ўтмади. Табиатан оғзим бўшроқ бўлгани учун дугоналарим ҳам уйимдаги гап сўзлардан хабардор бўлиб туришарди. Яқинда дугоналар йиғилдик. Гапдан гап чиқиб, беш яшар ўғилчаси бор ўртоғимизга қизлар ҳазиллашиб, мен билан қуда бўлишни маслаҳат беришди.

— Вой, йўқ, Гулмирнинг қизидан кўркаман-а! Қизини келин қилсам, Гулмирнинг қайнонасига солган кун менинг ҳам бошимга тушади-ку! — деди ҳазиллашиб рад қилар экан "қуёв" бўлимининг онаси.

Йиғилганлар орасида енгилгина кулгу кўтарилди. Шу кунларда ҳаётининг сўнгги тўрт йилида йўл қўйган катта-кичик хатолар, савоб-ғуноҳларини сарҳисоб қилаётган одамга бу ҳазил яна бир зарба бўлиб тушди. Ҳар қандай ҳазилда қисман ҳақиқат яширин. Менинг хатойим энди қизимни бир умр таъқиб қиладими?

Эҳ, онажон! Нега менга сабр қилишни ўргатмадингиз! Нега ҳар гал жанжаллашиб келганимда, тор қорнимга сиққан болам кенг уйимга сиғмайсамми, деб қабул қилавердингиз? Укам уйланди, келин билан яшаш менга нуқулай. Отасиз ўсаётган қизимнинг олдидаги айбимни қандай юваман? Катта ҳаёт олдида мен талашиб, жанжаллашган нарсалар, сабаблар нақадар арзимас эканлигини кеч тушуиндим. Афсус, кеч бўлганда англадим: умрни ортага қайтариб бўлмайди.

Гулмирнинг ҳикоясини
Дилроз АБРАЕВА оққа кўчирди.

Акс-садо

УЛАР БИЛАН ФАХРЛАНАМИЗ

"Афсонавий тақдир соҳибаси", 18-сон

Қадрли тахририят аъзолари!

Ушбу мақолани ўқиб бошимиз осмонга етди. Нега десангиз биз шундай инсонларнинг фарзанди эканлигимиздан бир умр фахрланишга арзийдиган воқеаларга тарих гувоҳ. У кунларни унутиб бўлармикан?

Сулаймон ота Асроров ва онамиз Нюра — Нурхон аялар (Оллоҳ раҳмат қилсин) қисмати бугунги ёшларга ҳам ибрат эканлигини яхши биламиз. Шундай экан, халқимиз орасида бизнинг ота-онамизга ўхшаган зотлар жуда кўп. Улар ҳақида ҳар қанча ёзилса, эътироф этилса арзийди.

Шу мақола баҳонасида биз бутун оила аъзоларимиз билан маслаҳатлашиб, энди "Оила ва жамият" газетасини мунтазам ўқиб боришга қарор қилдик, яъни обуна бўлдик. Чунки Фарғонага бу газета жуда ҳам микдорда тарқатилиши сабабли, зўрға бир донга топиб ўқидик. Минг раҳмат сизларга!

Самимий эҳтиром билан

Асроровлар оиласи номидан фарзандлари

Шарофиддин, Жалолиддин, Бахтиёржон, Лолаҳон ва бошқалар.
Фарғона вилояти,
Қувасой шаҳри,
Қовулбек қишлоғи.

ЮККАСЪЯРВИ – МУЗЛИК ҚИШЛОҒИ

Швеция шимолидаги Юккасъярви (Jukkasjärvi) қишлоғи ўзининг музлик табиати, музбинолар, музхайкаллар ва ғаройиб муз меҳмонхонаси («Icehotel») билан машҳурдир. Шимолий кутб доирасидан 200 км берида жойлашган қишлоқнинг бу қадр ғўзал манзараси, музтарош усталарнинг бетакрор санъат асарларини кўриш учун кўплаб сайёҳлар келишади. Ҳар қандай об-ҳаво шароити уларнинг таширига акс таъсир этмайди. Ҳатто, муз усталаридан ушбу санъат сирларини ўрганиш учун ёш рассомлар оилаб бу ерда қолиб кетишади. Ҳар йили июль ойида ўрганувчилар учун муз кесиш бўйича махсус курслар ташкил этилади.

1980 йилдан бери моҳир музтарошлар ва пудратчилар ҳар йили муз ҳайкаллари кўргазмасига келар экан, икки тонналик муз блокларида ўзлари ва ижод намуналарини сақлаш учун вақтин-

чалик бошпана қуриб олишарди. Уларнинг ўзига хос дизайнда ишланган муз-кулбалари жамланиб, бир қарашда унча катта бўлмаган муз майдонида барпо бўлган ҳовлини эслатарди. Шунда кўргазма ташкилотчиларнинг хаёлига «Яхшии, шу ерда муз меҳмонхона қурсак бўлмайди!» деган ғоя келиб қолди. Тез кунда бу жойда улкан муз меҳмонхонаси қад ростлади ва ҳар йили унинг дизайни ўзгариб туради. Ташқарида ҳарорат қандай бўлмасин, меҳмонхона ичидан минус 8–5 даража ораллигида доимий совуқ ҳарорат сақланиб ту-

ради. Муздан ясалган ётоқ мебеллари узра ҳайвонлар мўйнаси ҳамда кизгидан ишланган махсус кўрпа-тўшаклар тўшалади ва мижозлар бу ерда совқотмасдан ҳемалол дам олишлари мумкин. Меҳмонхонага 20 йилдан бери 25 минг киши қўноқ бўлган.

Эндилликда меҳмонхона ёнида муз масжидини қуриш ҳам режалаштирилган. Муз масжид 2013 йилнинг қишида сайёҳларга тақдим этилади. Қурилажак масжид Юккасъярвида келадиган сайёҳлар сонининг янада ошишига сабаб бўлади. Имом Маҳмуд Аль-дебе янги масжиднинг довуғи бу ердаги черковдан кам бўлмаслигини, бошқа бир жихатдан ҳар хил тоифадаги инсонларни дўстлаштиришини таъкидлайди.

Меҳмонхонанинг умумий майдони 5,5 минг квадрат метрни ташкил қилади ва меҳмонларни декабрдан апрелгача қабул қилади. Келгуси йилдан эса меҳмонлар дам олишлари баробарида муз масжидни ҳам зиёрат қилишлари мумкин.

Наргиза САРИМОВА
тайёрлади.

АЖРАШИШМАДИ — ЯРАШИШДИ!

Секин эшик тақиллади.

— Ассалому алайкум, кирсам бўладими?

— Марҳамат.

— Бу «Оила бўлими»ми, агар малол келмаса, аввал бир пиёла сув берсангиз. Бу ерга етиб келгунимизча қизалогим чанқаб қолди.

Истаралигина аёл иссиқ тафтига чидолмай қайсарлик қилаётган боласининг чанқогини қондиргачина муддаога кучди.

— Исми Шайло. Тошкент вилоятидан келдим. «Оила ва жамият»нинг ашаддий мухлисиман. Рўзгордан орттирган уч-тўрт сўм пулни йиғиб, ҳар йили обуна бўлман. Бугун сизларни ўзимга сирдош билиб, маслаҳат сўраб келдим.

— Ҳўш, эшитай-кел-чи, қўлдан келганча ёрдам берамиз?

— Эр-хотин ўртасига тушиб, оиламизни бузишга ҳаракат қилаётганлар кўпайиб кетди. Ёлғиз ўзим курашишга кучим етмай ажралиш қарорига келдим. Суд бизга олти ой муҳлат берди. Вақти келгач, ажралишимиз аниқ.

— «Бахтли бўлинг» рукнига фақатгина қонуний ажрашган ёки турмуш ўртоғи оламдан ўтганлар мурожаат қилишади.

— Тўғри, газетадаги қонун-қоидадан хабарим бор. Мени тушунинг, қизчам билан борадиган жойимиз йўқ.

— Ота-онангиз, яқинларингиз йўқми?

— Меҳрибонлик уйида тарбияланганман. Шу боис эшик қоқиб борадиган уйим, қучоқ очиб кутиб оладиган меҳрибоним йўқ. Улар барибир бизни ажратиб юборишади. Шу боис тақдиримизни менкига ўхшаш инсонга телефон рақамини берсангиз дегандим.

— Оилавий муаммони ҳал қилиш осон эмас. Суд томонидан муҳлат берилгани — бу икки томон яна яхшилаб ўйлаб, сўнг бир қарорга келсин дегани.

— Ўзимизга қолса ажрашиш ниятимиз йўқ. Аммо турмушдан қайтиб келган қайнопам бизни тинч яшашга қўймапти. Эртадан-кечгача мени қайнопамга ёмонлаш, турткилаш билан овора. Эрим ҳам уйдаги мингир-мингирлардан зерикиб, ичкиликка берилиб кетди. Бизни оч-тўқлигимиз билан иши йўқ.

— Мумкин бўлса яшаш манзилингиз, қайнонанингиз телефон рақамини берсангиз. Биз сизни қайта турмушга чиқишга эмас, оилангизни асраб қолишга уриниб кўрамыз.

Шайло кетгач у яшайдиган маҳаллага қўнғироқ қилиб, йўғин маслаҳатчисини бўлган воқеадан хабардор қилди. (Маслаҳатчи аёл маҳалладаги муаммони тахририятгача етиб борганидан бе-хабар қолганидан хижолат бўлиб, биздан уэр сўраб, манзилни аниқ кўрсат-

маслигимизни илтимос қилди). Орадан икки ҳафта ўтгач, Шайлонинг ўзи тахририятга қўнғироқ қилиб, қайнонларининг аралашуви билан оиласи сақлаб қолганини, қайнопаси ҳам анча инсофга келиб қолгани, энг муҳими, ҳар қандай шароитда ҳам қўллаб-қувватлайдиган маҳалла аҳли борлигидан хурсанд бўлиб, самимий миннатдорчилик билдирди.

ТЕНГИМ ТОПИЛАРМИКАН?

«Сизларга минг истихола билан мактуб йўллаяман. Бу ишим тўғрими,

йўқми,

ўзим ҳам билмайман. Фақат газета орқали бахтини толган инсонларга ҳавас қилиб, мен ҳам ўз тенгимни топишга умид боғладим. Онам раҳматли «Нонни катта тишласанг ҳам, гапни катта гапирма», деб кўп такрорларди. Ўша пайтда бу сўзларнинг маъини қамаган эканман. Хўжайиним билан ажрашган куним: «Эркак зоти шундай бўлса, бошқа турмушга чиқмаганим бўлсин» дегандим. Адашган эканман. Мана орадан ўн бир йил ўтиб, эски қорлар эриб, излар босилгач, ҳаммасини унутдим. Ҳаётимнинг ҳар дақиқасида ўғлим бир сунъичёқ отага, ўзим меҳрибон умр йўлдошга мутожлигимни ҳис қилаяман.

Турмуш ўртоғим онансининг ёлғиз фарзанди бўлган, отасиз ўсгани учун кўнгли жуда нозик эди. Қайнонам раҳматли менинг кўзим ҳам, қошим ҳам шу бола, ундан бошқа ҳеч кимим йўқ деб эркатлиб, айтган нарсасини муҳайё қилиб ўстирган экан. Битта фарзандли бўлгунимизча қайнонамни нафақа пулига рўзгор тебратиш яшадик. У киши оламдан ўтгач, қийналиб қолдик. Эрим бирор жойга бориб ишлай демайди. Акаларимнинг ҳаракати билан қоровуллик қилаётганди. Шу ишни ҳам удалай олмади. Охири ўғлимни унга ташлаб,

ўзим бозорга чиқиб кетдим. Уч-тўрт сўм пул жамғариб, рўзгорни кам-қўстини тўлдирдим, эски уйлари бузиб янгиладим. Оғир юк кўтараверганим учун буйрагим псайиб, ишга яроқсиз бўлиб қолдим. Энди навбат сизники, рўзгорни бошқаринг десам садо ҳам чиқмайди. Бир оғайнисининг гапига кириб, уйни сотиб, бизни ижара уйда қолдириб кетганича икки йил деганда ҳеч нарсасиз қайтиб келди. Охири пичоқ бориб суякка тақалгач, ноилоҳ ажрашдик. Ўғлим иккимиз ижара уйда яшаймиз. Уйимга яқин ошхонада ишлайман. Маошнинг иккимизга етиб турибди. Ёшим 45 да. Маълумотим ўрта. Қўлимда гулдай хунарим бор. Мен билан оила қурмоқчи бўлган инсонга рўзгор юкини тортишда бажонидил кўмаклашаман. Меҳнатдан қочмайман. Эллик ёшлардаги инсон билан оила қурмоқчиман. Қаердан эканлигининг фарқи йўқ.

САОДАТ,
Тошкент шаҳри.

АЙБ ЎЗИМДА

Гулсанам билан севишиб турмуш қургандик. Сақиз йил бирга яшадик. Ўртаимизда фарзанд бўлмагач, отаси уни ажратиб олиб бошқага турмушга берди. Мен уни бахтли бўлишини чин дилдан истагандим. Афсусли кейинги оиласи билан беш йил яшаб у билан ҳам бефарзандлик туфайли ажралишди. Мен ҳам бир нафар қизчаси бор аёлга уйландим. Бахтсизлики қараганки, ўртаимизда яна фарзанд бўлмади. Қизчага ўз меҳримни бериб катта қилдим. Уни ўқитиб, турмушга бердик. Қувв боланинг уй-жойи йўқ экан, бир мунча муддат ижара уйда яшаб, сўнг бизникига кўчиб келишди. Бир чўкимгина ошимни тинчгина еб юргандим. Оғзимдаги луқма заҳарга айланди. Аёлим билан қизи иккиси бир бўлиб, ҳовлини сотиб, ярим пулига шаҳар марказидаги кўп қаватли уйлاردан икки хонали квартира, қолганига эса қуёвга машина сотиб олишди. Уйни қизимни номига ўтказиб бергунимча она-бола роса атрофимизда парвона бўлишди. Ишлари битгач эса... Начора, айб ўзимда. Соддалик қилмаганимда ҳозир шу аҳволга тушиб ўтирмаган бўлармидим. Она-боланинг беҳурмат қилишларига чидай олмадим. Уйдан чиқиб кетганимга икки йил бўлди. Укам шаҳар марказидан четроқда бир хонали уй сотиб олиб берди. Уйимга яқин бозор атрофидан пояфзал тузатиш устaxonаси очдим. Топиш-туттишим ёмон эмас. Иссиқ-совуғимдан хабар оладиган меҳрибон аёл билан оила қуриш истагидаман. Ёшим 52 да.

ИСМАТ,
Андижон вилояти.

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рукнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан), соғлиги тўғрисида маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Фойдали маслаҳат

*Сариёғ танлаш учун аввало унинг қадокланган ҳолатига эътибор беринг. Сариёғ шакли ўзгарган ёки ўта музлатилган бўлса, демак, у керакли ҳарорат ва шароитда сақланмаган. Бундай маҳсулот эса истеъмолга яроқсиз ҳисобланади.

*Сариёғни узоқ сақлаш учун қуруқ ва тоза идишга асалдан юпка қилиб суртиб чиқинг. Сўнг сариёғ бўлақларини жойлаштиринг. Идиш қопқоғини эса зичлаб ёпиб, совуттичда сақланг.

*Қалампирнинг бутун донасини турли шўрвалар, гуляш ҳамда балиқли таомларга қўшиш мумкин. Майдаланган ҳолда гуручли, дуккакли ва қарамли таомларга, соусларга солса ҳам бўлади.

*Салатларингиз хуштаъм ва чиройли кўринишга эга бўлиш учун унга солинадиган маҳсулотлар сифатига албатта эътибор беринг.

Гулноза БОБОЕВА тайёрлади.

ЁНҒОҚЛИ ПЕЧЕНЬЕ

Керакли масаллиқлар: 600 гр. ун, 200 гр. сметана, 150 гр. сариёғ.

Начинкаси учун: 300 гр. ёнғоқ, 200 гр. шакар, 50 гр. асал. Печенье устига суртиш учун тухум сариғи.

Идишдаги эритилган сариёғ билан сметанани миксерда аралаштириб кўпиртиринг. Сўнг аралашмага камдан ун қўшиб хамир қоринг. Тайёр массани стол устига тўнқаринг ва қолган унни ҳам қўшиб юмшоқроқ хамир тайёрланг. Хамир 20 дақиқа тиндирилади. Сиз бу вақтда печеньеининг начинкасини тайёрлаб олишингиз мумкин. Бунинг учун ёнғоқни қиймалагичдан ўтказиб, унга шакар, асал қўшиб аралаштирсангиз кифоя.

Тайёр хамирни 50 гр. оғирлиқдаги бўлақларга кесиб чиқинг. Уни шундай ёйингки, бир томони қалинроқ бўлсин. Ушбу ёйилмага начинкадан суртиб, рулет шаклида букланг. Тайёр рулетларни ёғ суртилган газ патинига териб чиқиб, устига тухум сариғини суртинг ва 20-30 дақиқа иссиқ духовкада пишириб олинг. Печеньелар қизариб пишгач, устини безаш учун қанд упасидан сеппи чикасиз.

Барно МИРЗААХМЕДОВА тайёрлади.

...Аёл ҳомилдорлик пайтида рангли телевизор томоша қилгим келаяпти, деса, кўпчилик бу гапни шунчаки, эркаликка йўяди. Лекин уни яқиндан билганлар ҳайрон ҳам қолди. Сабаби, у бундай эркалик қилаётганлар тоифасидан эмаслиги-да. Аммо у турли ранглари кўрса, завқли келар, табиати, чиройли тасвирларни кўрса ором олгандай бўларди. Тўғриси, бундан ўзи ҳам ҳайратга туша бошлади. Сабаби, авваллари унда бундай ҳолат кузатилмаганди-да. Хуллас, охи-роқибат уларига рангли телевизор келди. У рангли тасвирларни кўраркан, кўнгли таскин топар, анчадан бери қидирган нарсасини топгандай энтикиб қўяди...

ОНА ВУЖУДИДА ШАКЛЛАНГАН ИҚТИДОР

Бу воқеага Муҳиба опанинг айтишича нақ ўн тўрт йил бўлибди. Бу вақт оралиғида кетма-кет фарзандлари туғилди, улгайди, ўнгичи хатто олиёй ўқув юртига ўқишга киришга ҳам улгурди. Лекин нега айнан Азиза исмли қизига ҳомилдорлигида шундай воқеа юз берганини ҳам оиладагилар аллақачон англаб етишган.

— Қизим уч ёшидаёқ акасининг рангли қалам-қоғозларига ўч эди, — дея ҳикоя қилиб беради Муҳиба Раҳматова. — Бирон нарса чизса ҳам аниқ-тиниқ чизарди. Биз аввалига ҳайрон қолдик. Кейинчалик эса унга ўйинчоқдан ҳам кўра кўпроқ рангли қаламлар келтириб берадиган бўлдик. Ҳа, бола-да, чизишни яхши кўраркан, деб ўйладик. Лекин кейин қарасак, соатлаб чизадиган-ўйрадиган одат чиқарди. Шунда ўйланиб қолдик. Етти ёшида эса отасининг тузилган кунига у кишининг портретини чизиб, софга қилса бўладими. Ишонасизми, ҳаммаимизнинг кўзимиздан ёш чиқиб кетди. «Қандай қилиб чиздинг, биров

ёрдам бердимми?» деб сўрабмиз беихтиёр. Лекин у бу пайти ҳали мактабга бормаган, бирор тўғаракка ҳам қатна-масди. Хуллас, шу кундан эътиборан, унинг

бу истеъдодини шакллантириш лозим, деган хулосага келдик.

Ҳа, шундан кейин Шарофиддин Амриддинов ҳамда Муҳиба Раҳматова-лар қизчани ўз ҳолича қўйиш, унга эъти-бор қаратмаслик келгусида ўзларига

Истеъдод

таъна бўлиб қайтишини тушунган ҳолат-да иш тутдилар. Бугунги кунда Азиза Амриддинова Самарқанд шаҳридаги 25-умумтаълим мактабида таҳсил олиши билан биргаликда Самарқанд санъат коллежи қошидаги Болалар мусиқа ва санъат мактабининг хореография ва расм-дизайнер бўлимида ўқийди. Расм чизиш билан бир қаторда рақсни ҳам мукаммал ўрганмоқда.

У 2009 йилда «Навхихол» рақс дас-таси билан «Янги авлод» фестивалининг республика босқичида голибликни қўлга киритди, 2010 йилда эса «Болалик ба-хори» болалар ижодий жамоалари фес-тивалининг вилоят босқичида тасвирий санъат йўналиши бўйича биринчи ўрин-ни эгаллади. 2011 йилда эса «Янги ав-лод» фестивалининг республика босқи-чида тасвирий санъат йўналиши бўйича махсус сертификат билан тақдирланди.

— Келгусида албатта расм бўла-ман, деган орзуим бор, — дейди Азиза биз билан суҳбатда. — Бу йўлда мен-га устозлик қилаётган устозим Мат-луба Давронова, рақс бўйича усто-зим Феруза Бобокалоновалардан жуда ҳам миннатдорман.

Ҳа, оиладаги муҳит, ота-онанинг эътибори фарзанд учун ҳар доим муҳим. Бундан биз фақат Азиза эмас, балки катта муваффақиятга эришган кўлаб ўғил-қизлар мисолида ҳам кел-тиришимиз мумкин. Юртимизда истеъ-додли ёшларни кашф қилиш борасида олиб борилаётган ишлар эса барча эътиборларнинг дебочаси, десак сира адашмаган бўламиз.

Гулрух МҲМИНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.
Самарқанд вилояти.

СПОРТ...СПОРТ...СПОРТ...

БАЛЛИ, АРТУР

Украинада эркин кураш бўйича ўтказилган «Қора денгиз» халқаро тур-нири якунланди.

Энг оғир — 120 килограмм вазн тоифасидаги беллашувларда қатнаш-ган икки қарра Олимпия ўйинлари ва жаҳон чемпионатлари голиби, ўзбе-кистонлик Артур Таймазов украина-лик Иван Ищенко ва Мурадин Куш-ховни енгиб, финалга чиқди. Ҳал қилувчи беллашувда қозғистонлик Таймураз Тигиевни маглубиятга учра-тиб, олтин медалга сазовор бўлди.

66 килограмм вазн тоифасида ги-ламга чиққан Осиё чемпионатлари совриндори Ихтиёр Наврўзов, 74 ки-лограмм вазн тоифасида гиламга чиқ-қан тажрибали спортчимиз Пекан Олимпиадаси кумуш медали соврин-дори Соҳлан Тигиевлар ҳам жамоа-миз ҳисобига олтин медал келтир-ди.

Яна бир олимпиячимиз — икки қарра жаҳон чемпиони Дилшод Ман-суров 60 килограмм вазн тоифасида кумуш медални қўлга киритди.

ПОЛВОНЛАР

«ЖАР»ДА БЕЛЛАШДИ

Тошкентдаги «Жар» спорт-соғлом-лаштириш мажмуида самбо бўйича катталар, ёшлар, ўсмирлар ва хотин-қизлар ўртасидаги Осиё чемпионати-да қитъамизнинг йигирмадан зиёд давлатидан 500 нафарга яқин спорт-чи голиблик учун куч синашди.

Самбо бўйича катталар ўртасида-ги беллашувларда тажрибали спорт-чиларимиз — Шавкат Жўраев, Элдор Ғуломов ва Эркин Дониёров олтин, Равшан Тўракулов эса бронза медал-ни қўлга киритди.

Хотин-қизлар ўртасида Шахло Йўлдошева олтин, Мадинабону Сало-ҳиддинова, Обида Оллодўстова ва Нилуфар Давлатова кумуш, Нодира Гулова, Шоҳида Назарова, Шоҳсанам Сафарова, Элзара Умерова ва Маф-туна Эсонова бронза медал соҳиба-си бўлди.

Ёшлар ва ўсмирлар ўртасида Жа-ҳонгир Рауфов, Давлат Ҳамроев, Ну-риддин Тилаволиев, Камолитдин Расулов, Иззат Бекматов, Раҳмон Бойтўраев шохсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди. Жаҳонгир Ра-ҳимов, Азамат Файзуллаев ва Ойбек Кодиров бронза медалга лойиқ то-пилди.

Қизлар ўртасида Малика Мирзае-ва, Муниса Муродова, Гулноза Зиёе-ва ва Вероника Ковалсова Осиё че-пиони деган номга сазовор бўлди. Руҳсора Умерова, Арофат Абдурахмо-нова, Чинора Қўчқорова, Дилфуза Темирова ва Света Исломова кумуш медал билан тақдирланган бўлса, Виктория Оздаева, Ўғилой Аминова ва Мавсума Жўраева шохсупанинг учинчи поғонасидан жой олишди.

Жанговар самбо бўйича ўтказил-ган бахсларда вакилларимиздан Тол-мас Тўқлиев, Темур Султонов, Исом Азимов ва Истам Қудратов қитъада тенгсиз эканини исботлади.

Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Қ а т р а ҚҲШНИНИНГ ҲАҚИ

У бир дугонасининг қўшнилари билан ниҳоятда атоқ-чапоқлиги-ни кўриб ҳавасланиб юрди. «Бу кўчада яхши одамлар яшар экан-да, агар мен ҳам ўша кўчада яша-ганимда...» деган ўйлар кўнглидан ўтди.

Ўзининг ён қўшнилари ҳаёли-дан ўтказди. Қизик, негадир ҳам-маси галати, бири биридан ўта-диган даражада тунд. Иложи бўлса ҳафталаб уйдан чиқилмай-ди. Ҳатто қўшнчилик ҳам қилиш-майди. Ногоҳ қаршисидagi қўшни-си товоқча (азбаройи ҳамсоялик ҳурмати боис) кўтариб ёнидаги эшикка кириб кетаётганини кўриб қолди. Эртаси кун қўшни маҳал-ла аёлларидан икки-учтасининг ан-чадан буён бемор ётган хонадон-дан чиқиб кетаётгани уни сергак торттирди. Кечки овқати пишган, энг аввал бир чинникосага солиб, девор-дармиён яшайдиган қўшни-сининг эшигини чертди...

ДИЛРОЗ

ГАРОВНИНГ ҲАМ ТУРЛАРИ БОР

Яқинда гаровнинг зака-лат ва ипотека деган тур-лари борлиги ҳақида эши-тиб қолдим. Улар ҳақида тушунча берсангиз ва га-ров қандай вужудга келиши мумкин?

Р. Усмонов,
Яккабоғ тумани.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 265-моддасига кўра гаров закатлат, ипотека, бундан ташқари ҳуқуқлар гарови тарзида амал қилиш мумкин.

Гаровга қўйиладиган мулк га-ровга қўйувчи томонидан гаровга олувчига ўтказилганда гаров закатлат деб ҳисобланади.

Кўчмас мулкни гаровга қўйиш эса ипотека ҳисобланади.

Гаров ҳуқуқи гаров тўғриси-да шартнома тузилган пайтдан ёхуд шартнома нотариал тасдиқ-ланиши шарт бўлса, нотариал тасдиқланган кундан бошлаб, шартнома рўйхатдан ўтказилиши шарт бўлганда эса у рўйхатдан ўтказилган пайтдан бошлаб вуж-дуга келади.

Саволга Яккабоғ туман
2-сон ДНИ нотариуси
С. ИСМАТОВА жавоб берди.

Савол-жавоб ҲУҚУҚЛАР КАФОЛАТЛАНГАН

Кейинги пайтларда одам савдоси қурбонлари орасида болалар ва аёллар жабрланувчи бўлиб қолаётганлиги ачи-нарлидир. Бу борада қабул қилинган қонунларда болалар ҳуқуқларига нис-батан қандай нормалар назарда тутил-ган?

З. Мирзаев

Одам савдосидан жабрланганларни ижти-мой реабилитация қилиш жараёнида бола-лар манфаатларини таъминлашга катта эъти-бор қаратилмоқда. Қонуннинг 11-моддасига кўра, ихтисослаштирилган муассаса маъмури-яти қонун ҳужжатларига мувофиқ жабрланган болалар ҳуқуқларини таъминлаш ва ҳимоя қилиш мақсадида бу ҳақда васийлик ва ҳомий-лик органларини хабардор қилиши шарт.

Махсус муассасаларга жойлаштирилган-ларга қонун ҳужжатларига мувофиқ давлат таълим муассасаларига қатнаш имконияти бе-рилади. Агар улар ота-онаси қарамоғидан мах-рум этилган бўлса ёки ўз оиласи турган жой-дан беҳабар бўлса, ота-онаси ёки уларнинг ўрнини босувчи шахсларни қидириш чорала-ри кўрилади. Шунингдек, ушбу жинойт жабр-дийдалари бўлган болалар хавфсизлигини таъминлаш чоралари ва уларга бериладиган бошқа кафолатлар қонуннинг 12-моддасида белгиланган.

Саволга Китоб тумани ДНИ нотариуси
Гулсара ЭШМУРОВА жавоб берди.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмисати, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси
(Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди.
Реклама материаллари мазмуни учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти — 15:00
Босишга топширилди — 15:00

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Шахноза РОФИЕВА
Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ
Мусахҳихлар — Саидғани САЙДАЛИМОВ,
Гулноза БОБОЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида
0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга
олинган. Буюртма Г — 628. Формати А-3,
ҳажми 2 табоқ. Адади — 10201. Баҳоси кели-
шилган нархда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Котибият: 234-76-08
Мухбирлар: 234-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oilavajamiat.uz

1 2 3 4 5

E-mail: oilavajamiat@sarkor.uz